

Svamp til kamp

Vi vasker av tavler med kunstige svamper. Ekte svamper lever i havet, og er dyr som kan brukes i medisin.

TEKST: TRINE-LISE GJESDAL

Siden svampen sitter fast på havbunnen, kan den ikke stikke av gårde når den blir angrepet. Istedenfor forsvarer den seg med kjemiske stoffer. Disse stoffene er testet ut i et laboratorium. Forskere har funnet ut at noen av dem virker mot bakterier og sopp. Derfor tror de at svampstoffene kan brukes i medisin mot flere alvorlige sykdommer hos mennesker.

Forstå svampen

Kjemikerens jobb er å forstå hvordan de ulike stoffene er bygd opp, og hvordan de fungerer. Ved å studere svampen har de funnet ut at svampstoffene fungerer mot enkelte former for kreftceller og mot noen tropesykdommer. En tropesykdom er en type alvorlig infeksjon i kroppen. Dette er

viktige oppdagelser fordi det finnes få medisiner mot slike sykdommer. Svampen kan derfor hjelpe mange syke mennesker i verden.

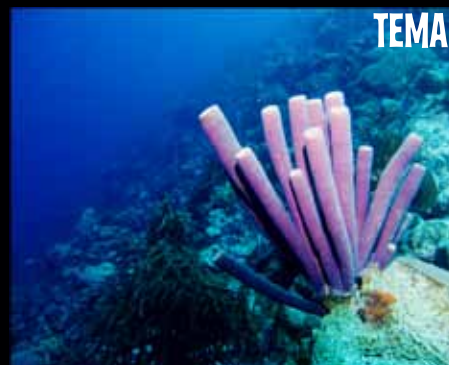
Fjerner gift

Når forskerne har forstått hvordan de kjemiske stoffene er bygd opp og fungerer, forsøker de å lage dem selv i laboratoriet. Men hvorfor lager forskerne stoffene på nytt når de allerede finnes, lurer du sikkert på? Svaret på dette forklarer nettopp hvorfor kjemi er så viktig. Det er fordi ikke alle stoffene i svampen fungerer som medisin. Noen av stoffene kan til og med være giftige for oss. I tillegg fins

svampstoffene i ganske små mengder, så vi trenger å lage mye mer av dem.

Kunstige stoffer

Forskere jobber nå med å lage kunstige svampstoffer uten giftstoffene som ikke er bra for oss. Det gjør de ved å skille stoffene fra hverandre. De giftige stoffene fjernes, mens stoffene som viser seg å være bra for oss, beholdes. På denne måten kan de lage et enda bedre, men kunstig stoff som de kanskje kan bruke.

Det store bildet viser svamp i norske farvann (sammen med sekkedyr og sjøstjerne, fotografert i Hordaland). De fargerike svampene lever i tropiske farvann.

FOTO: PER EIDE/SAMFOTO OG SHUTTERSTOCK

Svamper

Marine svamper tilhører den mest enkle gruppen flercellede dyr, noe som betyr at de ikke har ekte vev eller organer som andre dyr. Svampen har en form som gjør at den er tilpasset vann som strømmer gjennom den.

Den spiser av levende og døde næringspartikler som driver i vannet. Bare i norske farvann finnes det cirka 300 forskjellige typer svamp.

